

בס"ד. משיחות ש"פ נח, ד' מרחשון ה'תשנ"ב.

שהרי בכל שבוע חוזרים ונשנים אותם שבעה ימים, מיום ראשון עד יום השבת⁷, שבעת ימי ההיקף הכוללים כל המשך הזמן.

ומזה מובן שגם "שבת נח" היא שבת כללית – להיותה השבת הראשונה שבה נשלמת העבודה דששת ימי המעשה (ו"יכולו השמים והארץ וכל צבאם"⁸) דשבוע הראשון, שכולל כל השבועות שבמשך השנה⁶, ולכן מודגש בה כללות ענין השבת שענינו מנוחה, "נח", "נייחא דרוחא .. שביתה כאדם השוכת ממלאכתו".

ונמצא, ששבת בראשית כוללת העבודה דכל ימי השבוע (בכל השנה) כפי שהיא "בכח", ושבת פרשת נח (לאחרי העבודה בפועל במשך ששת ימי המעשה) כוללת ומהוה "אבן הבוחן" לעבודה דכל ימי השבוע (בכל השנה) כפי שהיא "בפועל"⁹.

ב. ויש לבאר הקשר והשייכות גם לתוכנה של פרשת השבוע¹⁰:

מהענינים המשותפים לפרשיות בראשית ונח (שבהם מודגשת ההוספה

א. שבת פרשת נח היא שבת כללית, להיותה השבת הראשונה שבה נשלמת העבודה דששת ימי המעשה שלאחרי שבת בראשית (סיום וחותם מועדי חודש תשרי, שלאח"ז מתחילה עיקר העבודה בעולם, שמים וארץ וכל צבאם) – כמודגש בשם הפרשה: "נח", מלשון מנוחה, "נייחא" דרוחא, שהוא בחינת שביתה כאדם השוכת ממלאכתו, וכמ"ש² וישבות ביום השביעי ותרגומו ונח ביומא שביעאה³, היינו, שבשם הפרשה מודגש כללות ענינו של יום השבת.

וההסברה בזה:

מהטעמים לכך ש"שבת בראשית" היא שבת כללית, כפתגם רבותינו נשיאינו⁴ "ווי מ'שטעלט זיך שבת בראשית אזוי גייט אַ גאַנץ יאָר" (ההנהגה דשבת בראשית נמשכת בכל השנה) – כיון ש"מיני" מתברכין כולהו יומין⁵, כל ימי השבוע הראשון לעבודה בפועל בעולם, שבו כלולים גם ימי השבוע דכל השבועות שבמשך השנה⁶,

(1) ת"א ריש פרשתנו.

(2) בראשית ב, ב.

(3) ובפרשיות יתרו: "נח נח" ב"פ, "נייחא

לעלוינים נייחא לתחתונים", שהם ב' בחינות בשבת, שבת תתאה (נייחא דתתא*) ושבת עלאה (נייחא דעילא*) – ת"א שם.

(4) ראה קונטרס משיחות ש"פ בראשית בתחלתו. וש"נ.

(5) זח"ב סג, ב. פח, א.

(6) ויש לומר, שנוגע גם לשנים שלאח"ז, כיון ש"שנה" הוא מלשון שונה, שבה חוזרים ונשנים

(* לשון רבים. שהם כוללים ריבוי דדגות עד

א"ס, אלא שבכללות חלקים לב' מדרגות, שבת תתאה ושבת עלאה.

אותם ענינים שהיו בשנה שלפנ"ז, הכוללים כל השינויים (שנה מלשון שינוי) שבכללות הזמן.

(7) שלכן "אנו מונין היום יום ראשון בשבת יום שני כו' עד יום השבת", אף ש"כבר עברו רכבות ימים משימ"ב עד עתה" (לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ).

(8) בראשית ב, א.

(9) ע"ד ובדוגמת החילוק שבין השבת שלפני הבריאה להשבת שבסיום וגמר הבריאה (ראה גם קונטרס משיחות ש"פ נצבים, ברו"ה וש"פ וילך ס"ז. וש"נ (לעיל ע' 11)).

(10) נוסף על האמור לעיל בנוגע לשם הפרשה – "נח".

העולם התחתון שאין תחתון למטה ממנו, נעשה "נייחא דרוחא", שנשלם רצונו של הקב"ה בבריאת העולם, שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים.²⁰

ובסגנון אחר: בפרשת בראשית מודגש בעיקר מעמד ומצב העולם כפי שהוא מצד הכוונה העליונה ("בכח"), ובפרשת נח מודגש בעיקר מעמד ומצב העולם כפי שהוא מצד עבודת האדם ("בפועל"), שגם בעולם התחתון שאין תחתון למטה ממנו (ועד לתכלית הירידה ד"מלאה הארץ חמס"²¹), נעשה מעמד ומצב של בירור וזיכוך (ועד לטהרה²²) – "עולם חדש ראה"²³.

ג. ובעומק יותר – שע"י העבודה בפועל (בפרשת נח) ניתוסף עליו גדול יותר לגבי המעמד ומצב שמצד הבריאה (בפרשת בראשית), כמרומו בסיומה וחותרמה של פרשת בראשית אודות מעלתו של נח, "ונח מצא חן בעיני הוי'":

בבריאת העולם כתיב "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", ל"ב פעמים אלקים נאמר במעשה בראשית²⁴ – כיון שבריאת העולם היא ע"י שם אלקים, שפירושו "בעל היכולת ובעל הכחות כולם"²⁵, שקאי על דרגת האלקות השייכת לעולם, "אלקים"

והמעלה שבפרשת נח לגבי פרשת בראשית) – בריאת וקיום העולם: בפרשת בראשית מסופר אודות בריאת העולם, "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"¹¹, "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם"¹², ובפרשת נח מסופר אודות ההבטחה (והשבועה¹³) על קיום העולם, "עוד כל ימי הארץ וגו' לא ישבותו"¹⁴, "זאת אות הברית אשר אני נותן ביני וביניכם גו' לדורות עולם את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ"¹⁵.

ומהחילוקים שביניהם¹⁶ – שבפרשת בראשית מדובר אודות שלימות העולם ("עולם על מילואו נברא"¹⁷) כפי שהוא מצד בריאתו ע"י הקב"ה, ולכן, כשהעולם יורד ממדרגתו כפי שצ"ל מצד רצון הקב"ה לא יכול להיות קיום העולם, כמסופר בס"פ בראשית "וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ גו' וינחם ה' גו' ויאמר ה' אמחה וגו'"; ובפרשת נח מדובר אודות שלימות העולם כפי שהוא מצד עצמו, שגם במצב ירוד ניתן כח לבירור וזיכוך העולם (ע"י התשובה), ולכן, "בענני ענן על הארץ (כשתעלה במחשבה לפני להביא חושך ואבדון לעולם) ונראתה הקשת בענן גו' וראיתי לזכור ברית עולם גו"¹⁸, שהו"ע הכריתת ברית עם נח¹⁹, שע"י עבודתו בבירור וזיכוך

(11) בראשית א, א.

(12) שם ב, ד.

(13) כמ"ש "לא אוסיף גו' ולא אוסיף", "כפל

הדבר לשבועה" (ח, כא ובפרש"י).

(14) שם, כב.

(15) שם ט, יב-יג.

(16) כהבא לקמן – ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 51

ואילך.

(17) ראה ב"ר פי"ב, ו. פי"ג, ג. פי"ד, ז.

(18) ט, יד-טו ובפרש"י.

(19) להעיר מהשייכות דנה לנוש"י, כמ"ש

בפסוקי זכרונות דר"ה – וגם את נח באהבה זכרת" (ראה המשך תער"ב ח"א ע' תח).

(20) ראה תנחומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ו.

ובכ"מ.

(21) ו, יג.

(22) להעיר, שהמבול בא לטהר את העולם,

ע"ד ובדוגמת הטהרה דמקה ששיעורה ארבעים

סאה, ולכן ה' הגשם דהמבול כמשך ארבעים יום

(תו"א שם).

(23) ב"ר פרשתנו פ"ל, ח.

(24) ראה זח"ג רטז, סע"ב. זו"ח צד, ב. צו, ב.

קיב, ג.

(25) שו"ע או"ח סוס"ה. וראה טור ושו"ע

אדה"ז שם.

בסיום וחזתם תפלת נעילה דיום הכיפורים³².

ד. ויש לומר, שענין זה (שבעולם שנברא בשם אלקים מתגלה שם הוי') מרומז בתוכנה של פרשת נח אודות קיום העולם באופן ד"לא ישבותו", והברית ד"את קשתי נתתי בענן":

"לא ישבותו" – כמבואר בכ"מ³³ שבהנהגת העולם באופן תמידי ללא שינוי והפסק, כמו השמש והירח והכוכבים וכל הגלגלים בסיבובם התמידי ("לא ישבותו"), ניכר ומתגלה כח האין-סוף שלמעלה מהמדידה וההגבלה דהעולם (כיון שמצד המדידה וההגבלה דהעולם צ"ל שינוי והפסק) – "אני הוי' לא שניתי"³⁴.

ו"את קשתי נתתי בענן" – שה"קשת" היא מהשתקפות קרני השמש בהענן, היינו, שגם הענן העולה מן הארץ ("ואד יעלה מן הארץ"³⁵) נעשה מזוכך עד שמשתקף בו האור ד"שמש הוי"³⁶.

וב' ענינים אלו קשורים זל"ז, שקיום העולם מודגש ע"י הקשת, כמ"ש "זאת אות הברית אשר הקימותי ביני ובין כל

בגימטריא "הטבע"²⁶.

וגם מש"נ בהמשך הפרשה "ביום עשות הוי' אלקים ארץ ושמים" – ה"ז באופן ששם הוי' מתלבש ומתעלם בשם אלקים, היינו, שאף שכח ההתהוות הוא משם הוי' (הוי' לשון מהוה²⁷), מ"מ, ההתהוות בפועל היא ע"י ההתלבשות דשם הוי' בשם אלקים, ולכן, שם הוי' (כח ההתהוות) אינו מתגלה בהנבראים, והגילוי הוא משם אלקים בלבד.

והחידוש שע"י העבודה דנח – ש"מצא חן בעיני הוי'" – שע"ז מתגלה בעולם (שנברא ע"י (ההתלבשות ב)שם אלקים) שם הוי' שלמעלה מהעולם²⁸, היינו, שבמציאות העולם כפי שנברא ע"י שם אלקים מתגלה שם הוי' (כמ"ש²⁹ "ואמת הוי' לעולם"), ועד שניכר בגלוי ש"הוי' הוא האלקים"³⁰, שגם הצמצום וההסתר (אלקים) הוא לאמיתתו שם הוי', ע"ז שהגילוי דשם הוי' מתגלה וחודר במציאות העולם שנברא ע"י שם אלקים, ואז נמשכת ומתגלה דרגא נעלית יותר בשם הוי'³¹ (הוי' דלעילא), ומוסיף והולך בעילוי אחר עילוי, כמבואר בענין ז' פעמים הוי' הוא האלקים שאומרים

26 פרדס ש"יב פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו. הנסמן בסה"מ מלוקט ח"ב ע' צג הערה 67.

27 זח"ג רנז, סע"ב. פרדס ש"א פ"ט. ועוד.

28 ובפרטיות יותר – לא רק שם הוי' ששייך לעולם (הפנימיות דשם אלקים), הוי' דלתתא, אלא גם שם הוי' שלמעלה מהעולם, הוי' דלעילא*.

29 תהלים קד, ב.

30 ואתחנן ד, לה. לט. מ"א יח, לט.

31 ומרומז בדיוק הלשון "הוי' הוא האלקים" (ולא "אלקים הוא הוי'"), שלגבי דרגא נעלית יותר נחשב שם הוי' שברדרגא הקודמת כשם אלקים. – ובלשון הקבלה: הוי' הוא ז"א ואלקים הוא מלכות, וכשז"א (הוי') עולה בעתיק, כאלקים יחשב (לקוית' דרושי ש"ש סה, רע"ד – ממשנת חסידים סוף מס' יומא).

* ועפ"ז יומתק מארז"ל שנח "עולם חדש ראה" – חידוש ממש, מצד גילוי שם הוי' שלמעלה מהעולם.

32 ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' שטט. וש"נ.

33 ראה המשך תס"ז ע' קנו. ועוד.

34 מלאכי ג, ו.

35 בראשית ב, ו.

36 ויומתק יותר ע"פ פירוש המדרש (ב"ר פרשתנו פל"ה, ג) ש"קשתי" הוא "דבר שהוא מוקש לוי", שהוא דוגמא לכבודו ית', כמ"ש (יחזקאל א, כח) "כמראה הקשת אשר יהי' בענן ביום הגשם כן מראה הנוגה סביב הוא מראה דמות כבוד ה'" (וראה ספר הלקוטים (דא"ח להצ"צ) ערך קשת (ע' רעה ואילך). וש"נ).

ועפ"ז י"ל, שה"שמש הוי'" שב"קשת" כולל גם שם הוי' דלעילא, שגם הוא נמשך ומתגלה בעולם (בענן שעולה מן הארץ), וע"ז נעשה הכריתת ברית על קיום העולם באופן ד"לא ישבותו", שבוה מתגלה התקוף ד"אני הוי' לא שניתי", שעיקרו מצד שם הוי' דלעילא, כי, אמיתת ענין הא"ס ובל"ג הוא בהעצמות דוקא (ראה לקו"ש ח"ה ע' 98).

ויש לומר, שע"ז נעשה ענין ההליכה גם בדרגת האלקות (כביכול), שמתגלה אמיתת הענין דאחדות הוי' – ש"הוי' הוא האלקים", שגם שם אלקים שקשור עם בריאת העולם, מציאותו האמיתית היא שם הוי' שלמעלה מהעולם⁴².

*

ו. ע"פ האמור לעיל שבשבוע דפרשת נח כלולה העבודה דכל השנה כולה כפי שהיא בפועל, מובן, שיום הש"ק פרשת נח הוא הזמן המתאים לחשבון צדק של העבודה בפועל דהשנה החדשה שנמצאים כבר בתוכה⁴³ – לבחון כל פרטי עניני העבודה דששת ימי המעשה ודיום השבת⁴⁴ (הכוללים כל ימי השבוע דכל השנה), על מנת לתקן ולהשלים כל עניני העבודה בפועל בתכלית השלימות.

ויש לומר, שעשיית החשבון צדק בשבת פרשת נח על השבוע הראשון של העבודה בפועל, צ"ל באופן המתאים לתוכנה של העבודה בפועל – שעיקרה ותכליתה לגלות בעולם דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, "הוי' הוא האלקים".

ולהעיר, שענין זה מודגש גם בעבודת התשובה⁴⁵ (לאחרי הקדמת החשבון

בשר אשר על הארץ" – שבזה מרומז שבמציאותו של "כל בשר אשר על הארץ" ניכר ומתגלה כח הפועל שמחי' ומהוה אותו, שזהו"ע שם הוי', מלשון מהוה, ועד לשם הוי' שלמעלה מהעולם, הוי' הוה ויהי' כאחד²⁷, שם העצם³⁷, ועד לכח העצמות שבהתהוות מאין ליש, מ"מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו ולכן הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש³⁸, שניכר בהיש הגשמי שמציאותו היא היש האמיתי³⁹.

ה. ויש להוסיף, שהעילוי שנעשה ע"י העבודה בפועל (פרשת נח) לגבי המעמד ומצב שבהתחלת הבריאה (פרשת בראשית) – מרומז בפרשת לך לך שמתחילין לקרוא בתפלת מנחה דשבת פרשת נח, בסיום שבועת ימי ההיקף דהשבוע הראשון לעבודה בעולם:

"לך לך" מורה על הליכה אמיתית שהיא באיני-ערוך למקומו (מעמדו ומצבו) הקודם⁴⁰, ועד שע"ז מתגלית מעלתו האמיתית, כהפי' "אשר אראך", "אראה ואגלה אותך בעצמך"⁴¹.

והענין בזה – שע"י העבודה בפועל בעולם התחתון מתגלה מציאותו האמיתית של כאו"א מישראל, שבכל מעמד ומצב (גם בהיותו בעולם ירוד) ה"ה קשור ומאוחד עם אלקות, ולא עוד אלא שע"י עבודתו מברר ומזכך את העולם וממשיך ומגלה אלקות בעולם.

(37) כס"מ ה' ע"ז פ"ב ה"ז. פרדס שיי"ט. מו"נ
ה"א פס"א ואילך. עיקרים מאמר ב' פכ"ה.
(38) תניא אגה"ק ס"כ.
(39) ראה ביאורו ל'אדהאמ"צ בשלח מג, ג.
ועוד.

(40) ראה לקו"ש ח"כ ע' 58. וש"נ.

(41) תו"א ר"פ לך לך.

(42) להעיר ממ"ש בהמשך הפרשה (יב, ז) "וירא הוי' אל אברם... ויבן שם מזבח להוי' גו"א".
(43) לאחרי סימונו של חודש תשרי, אותיות רשית (בעה"ט עקב יא, יב).
(44) ובפרט ביום השבת לאחרי חצות, זמן המנחה, קרוב לסימונו של יום השבת.
(45) להעיר מהשייכות לפרשת השבוע – ש"הטריחו בבנין זה (בנין התיבה) כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה ק"כ שנה... אולי ישוברו" (פרש"י פרשתנו ו, יד), ויתירה מזה, "כשהורידן הורידן ברחמים אם יחזרו יהיו גשמי ברכה" (שם ז, יב).

(* ובפרטיות יותר: "להוי' הנראה אלי", ולמעלה מזה, "להוי'" סתם (שם, ח) – שהם ב' מדרגות בשם הוי' (סה"מ תש"ב ע' 99 ואילך).

וענין זה מודגש יותר בתשובה על ענינים שבין אדם לחבירו⁵⁴ (שבהם מודגשת יותר פעולת התורה בעולם) – ש"אינו נמחל לו לעולם עד שיתן לחבירו מה שהוא חייב לו וירצהו"⁵⁵, כמ"ש⁵⁶ "והשיב את הגזילה אשר גזל". ולדוגמא בגזילה בדקות, ש"נתן לו (שלום) ולא החזיר (שלום) .. גזילת העני בבתיכם"⁵⁷, גם כשהסיבה שלא החזיר לו שלום היא מפני שהי' עסוק וטרוד בענין של מצוה⁵⁸ (ויתכן שבגלל זה לא הבחין בו), ובודאי שלא התכוין לפגוע בו ח"ו, מ"מ, כיון שבפועל היתה לחבירו נפילת הרוח⁵⁹, צריך לפייסו ולרצותו.

[ולהעיר, שענין זה יכול (וצריך) להיות גם ביום השבת, ובפרט שיום השבת הוא זמן המוכשר ומסוגל ביותר להוסיף באהבת ישראל ואחדות ישראל⁶⁰, כפי שמצינו בהלכה לענין השתתפות בסעודה עם חבירו ביום השבת, ומודגש גם במנהג ישראל דהכנסת אורחים ביום השבת⁶¹].

צדק) – "שובה ישראל עד הוי' אלקיך"⁴⁶, שהתשובה היא באופן שהוי' נעשה אלקיך⁴⁷, ועד לשלימות התשובה ביוהכ"פ שסיומו וחותרו באמירת ז"פ "הוי' הוא האלקים", ובהתאם לכך, נעשה גם החשבון-צדק באופן נעלה יותר, כדלקמן.

ז. ובהקדמה:

הכלל ש"כל ישראל בחזקת כשרות"⁴⁸ הוא (בעיקר) בנוגע להזולת (כפי שמצינו להלכה בנוגע לעדות וכיו"ב), אבל בנוגע לעצמו, אין לסמוך על ה"חזקת כשרות"⁴⁹, אלא צריך לבחון (מזמן לזמן) מעמדו ומצבו ע"י עשיית חשבון-צדק בנוגע לכל פרטי עניניו במחשבה דיבור ומעשה, ולקבל על עצמו לתקן ולהשלים הענינים הדורשים תיקון ושלימות, ועוד והוא העיקר, לתקנם ולהשלימם במעשה בפועל, ש"המעשה הוא העיקר"⁵⁰.

והתיקון במעשה בפועל נוגע ושייך להתשובה עצמה – דאף ש"עיקר התשובה בלב"⁵¹, וכהפס"ד בגמרא⁵² ש"ע"י הרהור תשובה נעשה צדיק (ויתירה מזה: "צדיק גמור"⁵³), ה"ז מפני שההרהור תשובה שבלב הוא באופן שכולל (בכח) ההמשך שלאח"ז עד למעשה בפועל (שהוא העיקר).

(54) ולהעיר, שעיקר עונש המבול הי' על ענינים שבין אדם לחבירו, כמארו"ל (פרש"י פרשתנו ו, יג) "לא נחתם גזר דינם אלא על הגול".
(55) רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ט.
(56) ויקרא ה, כג.
(57) ברכות ו, סע"ב.

(58) ובפרט ש"העוסק במצוה פטור מן המצוה" (סוכה כה, סע"א. ושי"ו), וכידוע הטעם שמצד ההתחללות דכל המצוות, יש בכל מצוה מעין ודוגמת שאר המצוות (ראה לק"ש חכ"ז ע' 237 הערה 64. ושי"ו).

(59) חה שאצלו ישנה המצוה להחזיר שלום (שלילת גזילה) מצד התחללות המצוות (ככהערה הקודמת), לא מהני לבטל נפילת הרוח בחבירו, כפשוטו.

(60) ובאופן ד"ויקהל משה", "עשה לך קהלות גדולות כר' בכל שבת ושבת" (יל"ש ר"פ ויקהל).

(61) יש לומר, שהטעם שעיקר החיוב דהכנסת אורחים הוא כיו"ט יותר מאשר בשבת (ראה ת"א ר"פ חיי"ש. ובכ"מ), הוא, לפי שהכנסת אורחים ביום

(46) הושע יד, ב.
(47) ובב' הפירושים שבה – ששם הוי' נמשך ומתגלה בשם אלקים, ויתירה מזה, ששם הוי' נעשה שם אלקים, תמשך ומתגלה שם הוי' נעלה יותר (לקו"ת שבהערה 31).
(48) רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ב ה"ב. וראה גם הל' יסוה"ת ספ"ז.
(49) להעיר ממארו"ל "אל תאמין בעצמך כר' (אבות פ"ב מ"ד).
(50) אבות פ"א מ"ז.
(51) תניא פכ"ט. שם אגה"ק ס"י.
(52) קידושין מט, ב.
(53) אור זרוע סק"י"ב.

מהחשבון-צדק (כשוראה שיש ענינים הצריכים תיקון) – כיון שנרגש אצלו בעיקר (לא החסרון שבענינים הפרטיים, אלא) תנועת ההתעלות לדרגא נעלית יותר, להמשיכה ולגלותה בעניניו הפרטיים, ובעומק יותר, שנרגש אצלו שכוונת הירידה למעמד ומצב הדורש תיקון היא בשביל השלימות שנעשית ע"י התשובה, שמתגלה בפועל⁶³ תוקף ההתקשרות של יהודי עם הקב"ה גם בהיותו במצב ירוד, ע"ד ובדוגמת השלימות דשם הוי' כשנמשך ומתגלה בפועל גם ב(הצמצום והירידה ב)שם אלקים, ולכן, נעשה החשבון-צדק והתשובה מתוך רגש של שמחה⁶⁴ ותענוג⁶⁵.

ח. וענין זה מודגש גם באופן העבודה דיום השבת – התוכן של (פרשת) נח, מנוחה ושבתה דיום השבת:

ענינו של יום השבת – כמ"ש⁶⁶ "יום השביעי שבת להוי' אלקיך", שנמשך ומתגלה שם הוי' בשם אלקים, וכמבואר בדרושי חסידות⁶⁷ בפירוש הכתוב⁶⁸ "ויכל אלקים ביום השביעי",

(63) משא"כ בצדיק ה"ז בכח ולא בפועל.

(64) להעיר, שחג הסוכות, "זמן שמחתנו", נקרא "ראשון לחשבון עונות" (ויק"ר פ"ל, ז. טו"א) סתקפ"א), דיש לומר, שזוהי מרומו גם שהחשבון צ"ל מתוך שמחה (וראה הערה הבאה). (65) יש לומר, שענין זה מודגש בהחשבון-צדק והתשובה שבשבת פרשת נח יותר מאשר בהחשבון-צדק והתשובה דאלול ותשרי.

ומהטעמים לזה – בפשטות – שהחשבון-צדק דאלול ותשרי, להיותו בסיום העבודה בפועל דכל השנה, עיקרו תיקון העבר (אף שהוא גם הכנה לשנה הבאה), משא"כ החשבון-צדק שבשבת פרשת נח, להיותו בסיום העבודה בפועל של השבוע הראשון שכולל (בכח) השבועות דכל השנה, עיקרו קבלה על להבא בנוגע לעבודה בפועל שתהי' במשך השבועות הבאים.

(66) יתרו כ, יו"ד.

(67) לקו"ת בהר מב, ג. בלק עב, א. ובכ"מ.

וכיון שהחשבון-צדק הוא באופן שמפשוש בפרטי עניניו, ומשתדל ועוסק בתיקונם במעשה בפועל – הרי הוא (בשעת מעשה) במעמד ומצב של מדידה והגבלה, לפי ערך וביחס להמדידה וההגבלה דפרטי עניניו שמונח ועוסק בהתיקון שלהם, כל פרט ופרט לפי ענינו.

וישנו אופן נעלה יותר – שתמורת הפשוש במעשיו ה"ה מתעלה לדרגא ועולם נעלה יותר, להיות מונח לגמרי בתפלה ותורה כו', ובדרך ממילא ידחו ויתבטלו הענינים הבלתי-רצויים, כיון שמעט אור דוחה הרבה חושך, ועאכו"כ הרבה אור; אבל לאידך, באופן זה לא מודגש התיקון והשלימות דהענינים הפרטיים, כיון שאינו מתעסק בהם.

והשלימות האמיתית היא בחיבור ב' המעלות גם יחד – שהחשבון-צדק התיקון והשלימות דהענינים הפרטיים ע"י ההתעסקות בהם, היא, מתוך תנועה של התעלות לדרגא נעלית יותר, להמשיכה ולגלותה בהמדידה וההגבלה דכל פרט ופרט לפי ענינו, שיהי' באופן המתאים לדרגא העליונה – ע"ד ובדוגמת ובהתאם להמשכה והגילוי דשם הוי' בשם אלקים, שנעשית בעבודה בפועל⁶² בפרשת נח.

ויש להוסיף, שענין זה נוגע גם לשלילת רגש של צער ומרירות כתוצאה

השבת היא באופן שהאורה אינו מרגיש את עצמו כ"אורה", אלא כשורה לבעל הבית, מצד גודל האהבה והאחדות שביניהם.

(62) לאחרי וע"י הנתינת-כח (בכח) דשבת שובה ("שובה ישראל עד הוי' אלקיך") ודיה"כ* (שבסימו מכריזים "הוי' הוא האלקים" ז"פ).

(* וגם בשמנע"צ ושמח"ת (הקליטה דכל עניני חג הסוכות שבו מתגלים עניני ר"ה ויוה"כ), שלפני הקפות מכריזים הפסוק "אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים", וג' פעמים (כמנהג חב"ד), בכל ג' הפעמים דהקפות, בליל שמנע"צ, בליל וביום שמח"ת.

לימוד התורה באופן ד"כמים ("אין") מים אלא תורה" (78) לים מכסים".

ויש להוסיף, שבשבת פרשת נח מודגשת ביותר התשובה בשמחה⁷⁹ – כיון שבאים זה-עתה מחודש תשרי, ה"מרוכה במועדו"⁸⁰, שאין אומרים תחנון (מערב יוה"כ) עד סיומו של החודש⁸¹, וכשמתחילים לומר תחנון בחודש מרחשון (לאחרי ר"ח) אין רגילים עדיין באמירת תחנון (ובעומק יותר – שנמשכת עדיין השפעת המועדים⁸²), ולכן, מודגשת יותר השמחה שבעבודת התשובה (גם בתשובה תתאה שלפני השבת).

ט. והדגשה יתירה בכה"ל – בנוגע לחשבון-צדק בשבת פרשת נח בשנה זו:

ובהקדמה – שכיון שהעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, כולל גם צחצוח הכפתורים, ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו, הרי, מסקנת החשבון-צדק (חשבון-צדק דייקא, חשבון אמיתי) שעושים בימינו אלו, היא, שתיכף ומיד ממש צריכה לבוא הגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

ובפרטיות יותר:

(77) ב"ק ז, א. וש"ג.

(78) להעיר משיעור היומי ברמב"ם (הל' ת"ת פ"ג ה"ט) – "דברי תורה נמשלו כמים".

(79) וגם השלימות דלימוד התורה שבתשובה עלילאה ("כמים לים מכסים") מודגשת בפרשת נח – כיון שענין המבול למעלותא (כפי שהוא בתורה) מורה על השלימות ד"כמים לים מכסים" (נתבאר בארוכה בלקו"ש ח"ל ע' 16 ואילך).

(80) שו"ע אדה"ו או"ח סתצ"ב ס"ב.

(81) השלמה לשו"ע אדה"ו (להר"נ מדובראונא) סקל"א ס"ח.

(82) ובפרט לפני ז' מרחשון – ש"ה' דומה להם כאילו הם עדיין בארץ ישראל עסוקים בעניני הרגל" (ש"ך חו"מ סמ"ג סקמ"ז).

ש"כלתה בחי' ומדרגת מדת הצמצום וההסתר דשם אלקים ונמשך התגלות שם הוי", שבת להוי".

וענין זה מודגש גם בהתשובה דיום השבת, "שבת אותיות תשב" 68 – שהתשובה דשבת היא תשובה עלילה⁶⁸ שהיא בשמחה רבה⁶⁹, כיון שאינה באופן של התעסקות עם שלילת ותיקון הענינים הבלתי-רצויים (תשובה תתאה שזמנה לפני יום השבת), אלא באופן של התעלות לדרגה נעלית יותר⁷⁰, ע"י ההתעסקות בלימוד התורה⁷¹ (נגלה דתורה ובמיוחד פנימיות התורה⁷²) בתכלית השלימות, באופן של "אתדבקות רוחא ברוחא"⁷³, ב"יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו"⁷⁴, ויתירה מזה, שכל מציאותו בטלה ומכוסה לגמרי בתורה, ע"ד ובדוגמת המעמד ומצב דלעתיד לבוא (ששייך ליום השבת, "ליום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים"⁷⁵), כמ"ש הרמב"ם בסיום וחותם ספרו⁷⁶ ש"באותו הזמן" יהי

(68) תניא אגה"ת ספ"י.

(69) שם ספ"א.

(70) ראה לקו"ת בלק שם: "בחול .. שם אלקים .. מטתיר .. לכן צ"ל הצעקה בתפלה לצאת מן ההסתר .. אבל בשבת כתיב ויכל אלקים .. יוצאים מבחי' ההסתר .. אין שייך צעקה, רק אדרבה, ההתענגות בה' מן הגילוי שמתגלה בשבת".

(71) "תשובה עלילה היא דיתעסק באורייתא בדחילו ורחימו" (שם ספ"ח).

(72) להעיר מהנהגת הארז"ל ש"הי' מעיין ו' דרכים בהלכה כנגד ו' ימי המעשה, וא' ע"ד הסוד כנגד יום השבת" (טעמי המצוות להרח"ו פ' ואתחנן), שמוה מובן, שבימי המעשה הי' עיקר לימודו בנגלה, וביום השבת הי' עיקר לימודו בנסתר. וראה אג"ק אדמו"ר מהר"ש (ע' כו): "ביום הש"ק ב' שלישים בנסתר ושליש בנגלה".

(73) שם רפ"י.

(74) תניא פ"ה.

(75) תמיד בסופה.

(76) ובהדגשה יתירה – בבואנו זה-עתה מסיום מחזור שמני' (ובהתחלת מחזור תשיעי') דלימוד הרמב"ם ע"י רבי' מישראל.

ואם הדברים אמורים בזמנו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בחיים חיותו בעלמא דין, על אחת כמה וכמה לאחרי שעברו כמה עשיריות שנים, יותר מארבעים שנה ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸⁹.

ועאכו"כ בשנה זו – ה'תשנ"ב – שהה"ר שלה (לאחרי ובהוספה לשנה שלפני, ה'תשנ"א, ה' תהא שנת נפלאות אראנו) ה"י תהא שנת נפלאות בה", ו"נפלאות בכל", "בכל מכל כל"⁹⁰ (בגימטריא "קבץ"⁹¹), שכולל כל העינים כולם⁹² (נוסף לכך שהאות ב' היא אות השימוש לכל העינים), ולכל לראש ובעיקר ה"נפלאות" הגאולה האמיתית והשלימה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"⁹³.

ובפרט לאחרי שכבר נשלם החודש הראשון של השנה, "תשרי", אותיות "רשית"⁹⁴, שכולל כל השנה כולה, ועומדים ביום השבת הראשון לשלימות העבודה בעולם, שבו מודגש כללות ענין השבת שקשור עם הגאולה, ובפרט יום השבת לאחרי חצות, הזמן דסעודה שלישית הקשורה עם יעקב, שלישי שבאבות, כנגד גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי⁹⁵ ("ביום השלישי יקימנו ונחיי' לפניו"⁹⁶), ומתכוונים להקריאה בתורה: "לך לך גו' אל הארץ אשר אראך", ציווי ונתינת-כח לכאור"א מישראל ולכלל ישראל (ע"י אברהם,

גם כשידע איניש בנפשי' מעמדו ומצבו שיש אצלו עינים הצריכים תיקון, אין זה בסתירה ח"ו לעדותו של נשיא דורנו שכבר נשלמה העבודה ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, כי, העבודה דכללות בני' במשך כל הדורות צריכה להיות בזמן הגלות כדי לבוא להשלימות הגאולה (שתלוי' "במעשינו ועבודתינו (ד) כל זמן משך הגלות"⁸³) – נסתיימה ונשלמה, ואין ביאור והסבר כלל על עיכוב הגאולה, ולכן, גם אם חסר בעבודתו של הפרט במשך הזמן שמתעכבת הגאולה מאיזו סיבה שתהי', ה"ז ענין פרטי שבודאי צריך לתקנו ולהשלימו, אבל, אין זה גורע ח"ו בגמר ושלימות "מעשינו ועבודתינו" דכלל ישראל שעומדים מוכנים להגאולה, וכיון שכן, גם התיקון והשלימות דהפרט היא בנקל יותר, ומתוך שמחה, בידעו שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה.

ובסגנון אחר: כללות בני' שהם "קומה אחת שלימה"⁸⁴ נמצאים במעמד ומצב דאדם שלם בכל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, הן ברוחניות (רמ"ח מ"ע ושס"ה מ"ת) והן בגשמיות, והחסרון דהפרט הוא כמו מיחוש או חולי קל וחיצוני באבר פרטי שתיקונו ע"י רפואה קלה ומהירה, כמ"ש⁸⁵ "ורפא ירפא", "שניתנה רשות (וכח) לרופא לרפאות"⁸⁶, כולל ובמיוחד הרפואה שע"י התשובה ("גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם"⁸⁷), ועד לשלימות הרפואה שהיא (לא רק מאן ולהבא, אלא) עוקרת את החולי מלמפרנע"⁸⁸.

(89) תבוא כט, ג.

(90) ראה ב"ב טז, סע"ב ואילך.

(91) ראה חירושי חת"ס שם.

(92) כולל גם הפיכת העינים הבלתי-רצויים שנרמזים בחיבת "כל" (ראה המשך הערב"ב ח"א פ"צ) – ע"י החשבון-צדק והתשובה.

(93) מיכה ז, טו.

(94) כניל הערה 43.

(95) ראה לקו"ש חט"ו ע' 231. וש"נ.

(96) הושע ו, ב ובמפרשים.

(83) תניא רפ"ז.

(84) לקו"ר ר"פ נצבים. ובכ"מ.

(85) משפטים כא, יט.

(86) ברכות ס, סע"א. וש"נ.

(87) יומא פו, סע"א.

(88) ראה צפע"נ לרמב"ם ה' תשובה פ"ב

ה"ב. ועוד.

קיום העולם באופן ש"יום ולילה לא ישובותו" (לאחרי המבול¹⁰¹) תלוי במהלך החמה והלבנה, שמהלכים בקביעות ובתמידות כפי שקבע הקב"ה בתחלת בריאתם, כמ"ש¹⁰² "יהי מאורות ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה. . ולמועדים¹⁰³ ולימים ושנים", וכפי שאומרים בברכת קידוש לבנה: "חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם"¹⁰⁴, "חוק הוא דבר קבוע לשמש ביום ולירח בלילה, וזמן נתן להם להינין זמן סיבוב גלגל הלבנה בכ"ט י"ב תשצ"ג, וסיבוב גלגל החמה בשס"ה יום ורביעי"¹⁰⁵, כולל ובמיוחד הסדר הקבוע דחידוש הלבנה, שאינה במילואה כל ימי החודש, אלא באמצע החודש, והולכת ומתמעטת עד שנעלמת לגמרי, ואח"כ חוזרת ומתחדשת – שעל זה מברכים הברכה המיוחדת דקידוש החודש.

וביאור גודל העילוי דקידוש לבנה, כמארז"ל¹⁰⁴ "כל המברך על החודש בזמנו כאילו מקבל פני שכינה", וכמו שאומרים בברכת קידוש הלבנה "אלמלי לא זכר ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דים. . הלכך נימרינהו מעומד" – "לפי שישראל בגלותן אינן זוכין לראות פני שכינה ורחוקה מקבלתה, אבל חידוש הלבנה הוא סימן לישראל שהם עתידים להתחדש כמותה לפאר ליצורם בקיבוץ פני שכינה. . ולזה כשאנו מברכין על החודש בזמנו שהוא סימן שאנו עתידין להתחדש כמותה, הרי אנו כאילו מקבלין פני השכינה"¹⁰⁵. וזהו גם מהטעמים

היהודי הראשון, "אחד הי' אברהם"⁹⁷) ללכת מהגלות אל הגאולה, ובאופן של הליכה כפולה ("לך לך"⁹⁸) שרומז גם על מהירות ההליכה, שהשלימות בזה היא באופן ד"ארו⁹⁹ עם ענני שמיא"¹⁰⁰ – הרי בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין, וכבר עשו תשובה, ועכשיו אין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו!

*

י. בהמשך להמדובר לעיל אודות חשבון-צדק, ובמיוחד בקשר ובשייכות להגאולה – יש לעורר ע"ד הוספה בזהירות והידור בקידוש לבנה, ששייך ביותר לתוכן הענינים האמורים לעיל, כדלקמן.

ובהקדמה:

(97) יחזקאל לג, כד.

(98) להעיר מהשייכות דכפל לגאולה, כדרשת חז"ל (יל"ש ר"פ לך לך. ועוד) "חמש אותיות נכפלו וכולן לשון גאולה" (וראה ד"ה לך לך תרכ"ז. תר"ל. ועוד). – ועפ"ז י"ל שגם הכפל ד"נה נח" (ששייך גם להכפל דשבת, כנ"ל הערה 3) רומז על הגאולה. דניאל ז, יג.

(99) ויש לבאר הדיקו ד"ענני שמיא" – שאף שהעננים באים מן הארץ ("ואד יעלה מן הארץ"), מ"מ, נעשים "ענני שמיא", ע"ד וברוגמת ענין ה"קשת", שנעשה מהשתקפות קרני השמש בעננים (כנ"ל ס"ד). – ולהעיר מהשייכות ד"קשת" להגאולה, כדאייתא בזהר (פרשתנו עב, ב) "כד יפקון ישראל מן גלותא זמינא האי קשת לאתקשטא. . בגווי נהירין. . וכדין צפי ל" למשיח, מנלן, דכתיב וראיתי לזכור ברית עולם. . ידבר קב"ה לאי ברית דאיהו בגלותא ויקים לה מעפרא, הה"ד ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם" (וראה ד"ה את קשתי נתתי בענן תרנ"ד).

(* ומ"ש "לדרת עולם", נכתב חסר, שיש דורות

שלא הוצרכו לאות לפי שצדיקים גמורים היו" (פרש"י ט, יב) – קאי על קשת ע"ד הרגיל שהיא סימן ש"לא יהי עוד מבול" (כפשוטו הכתוב), ובלשון הזהר "זאתחייא בגוויין חשוכין מתחזיא לזוכרא דלא ייתי מבול".

(**) ומסיים, "ודא הוא דכתיב (בהפטרס דפרשת נח) אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ כן נשבעתי מקצוף עליך ומגעך בך".

(101) משא"כ קודם המבול שהי' יכול להיות הפסק ושינוי, כזומן המבול, ש"לא שמשו המזלות ולא ניכר בין יום ובין לילה" (פרש"י עה"פ).

(102) בראשית א, יד.

(103) שעתידיים ישראל להצטוות על המועדות

והם נמנים למולד הלבנה (פרש"י עה"פ).

(104) סנהדרין מב, א.

(105) חז"ל מרש"א שם.

הלבנה) שעי"ז באים להגאולה האמיתית והשלימה (חידוש הלבנה), שהכוונה בזה היא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, שגם בעולם התחתון שאין תחתון ממנו בענין הסתר אורו ית', מצד בריאתו ע"י שם אלקים (ע"ד מיעוט ופגימת הלבנה), יומשך ויתגלה אורו ית', שם הוי', שהוא שם העצם, שנעשה דירה לו ית', דירה לעצמותו¹¹⁴, ועי"ז נעשה "נייחא דרוחא", כיון שנשלם רצונו של הקב"ה שנתאוה להיות לו דירה בתחתונים (כנ"ל ס"ב).

יב. עפ"ז מובן, שכשעושים חשבון צדק בסיומו של השבוע הראשון לעבודה בעולם בשנת ה'תשנ"ב, "הי' תהא שנת נפלאות בה", ובאים למסקנא שאין הדבר תלוי אלא במשיח צדקו עצמו (כנ"ל ס"ט) – צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות והידור בקידוש לבנה, "שהם עתידים להתחדש כמותה", בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא, "דוד מלך ישראל חי וקיים".

ובפרטיות יותר:

לכל לראש – להזהר ולהשתדל יותר בקידוש לבנה, בכגדים חשובים ונאים, ברחוב וברוב עם הדרת מלך¹¹⁵, גם באותם מקומות שעד עתה לא הקפידו על זה (לפי שדריס בין הגוים¹¹⁶), כולל גם הזהירות בנוגע להזמן דקידוש לבנה – שמצינו בזה חילוקי מנהגים: אחר ג' ימים למולד¹¹⁷, אחר ז' ימים למולד¹¹⁸, ובמוצאי

שאומרים בקידוש לבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים"¹⁰⁶, "שמלכותו נמשל ללבנה¹⁰⁷, ועתיד להתחדש כמותה, וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקב"ה דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה, שנאמר¹⁰⁸ שמש ומגן ה', ולכן עושין שמחות ורוקדין בקידוש החודש דוגמת שמחת נישואין"¹⁰⁹.

יא. ובעומק יותר – בסגנון דתורת הקבלה והחסידות¹¹⁰:

לבנה – קאי על ספירת המלכות, ש"לית לה מגרמה כלום"¹¹¹, ומקבלת אורה מהחמה, בחי' ז"א, "שמש הוי'", שממנו נמשך הגילוי בשם אלקים, "שמש ומגן הוי' אלקים". ועפ"ז, השינויים באור הלבנה באופן קבלת אור החמה מורים על אופן ההמשכה והגילוי דשם הוי' בשם אלקים, ולעתיד לבוא, שתתמלא פגימת הלבנה, ולא יהי' בה שום מיעוט ויהי' אור הלבנה כאור החמה¹¹², יהי' שלימות היחוד¹¹³ והגילוי דשם הוי' בשם אלקים, "הוי' הוא האלקים".

ויש לומר, שב"קידוש לבנה" (לאחרי שהולכת ומתמעטת וחוזרת ומתחדשת) נרמז כללות מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות (מיעוט

106 ר"ה כה, א.

107 "נמשל ללבנה שנאמר בו כסאו כשמש נגדי כירח יכון עולם" (פרש"י שם).

108 תהלים פד, יב.

109 רמ"א או"ח סתכ"ו ס"ב.

110 ראה שעה"ת לאדהאמ"צ ח"ב (חינוך) כו, סע"ב ואילך. ועוד.

111 זהר ח"א לג, ב. רמט, ב. ח"ב רטו, א.

ועוד.

112 כמ"ש בברכת קידוש לבנה.

113 ראה לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' שלג: "הג"פ שלום עליכם שאומרים בקידוש לבנה, א' התקשרות המשפיע ז"א אל המקבל מל' מלמעלה למטה, ב' התקשרות המקבל מל' אל המשפיע ז"א מלמטה למעלה, ג' חיבור ב' הבחי' הידוי, כמ"ש בלקו"ת סוד"ה ושמתו כרכד דרוה"ר ע"ש".

114 ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא. וש"נ.

115 פרטי הדינים דקידוש לבנה – ראה בטושו"ע או"ח סתכ"ו, ובנ"כ שם.

116 ראה מג"א שם סק"ד.

117 ראה ט"ז שם סק"ג.

118 שר"ע שם ס"ד. ובסידור אדה"ז: "עפ"י הקבלה אין לקדש הלבנה עד אחר ז' ימים למולד" (וראה בארוכה הגהות כ"ק אדני"ע (בסידור תורה אור

הציווי שקורין תיכף בזמן המנחה: "לך לך גו' אל הארץ אשר אראך", לארצנו הקדושה, כיון ש"לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדול נהר פרת את הקיני ואת הקניזי ואת הקדמוני וגו'"¹²³, ארץ עשר אומות¹²⁴, ובארצנו הקדושה עצמה – "הלוך ונסוע הנגבה"¹²⁵, "לצד ירושלים .. הר המורי"¹²⁶, ושם גופא – "אל מקום המזבח"¹²⁷, ש"מקומו מכוון ביותר"¹²⁸.

ושם נעשה לפניך .. כמצות רצונך", כולל גם השלימות דקידוש לבנה באופן שמקבלים פני שכינה – "יראה אל אלקים בציון"¹²⁹, ויתירה מזה, "יראה גו' אל פני האדון הו'¹³⁰, כולל גם היחוד דשם הו' ושם אלקים שמוגש בקידוש לבנה (כנ"ל סי"א), "הו' הוא האלקים", ובעילוי אחר עילוי, ז"פ "הו' הוא האלקים" שאומרים בנעילת יוהכ"פ (לאחרי אמירת "שמע ישראל הו' אלקינו הו' אחד" פ"א, ו"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" ג"פ) – (כ"ק אדמו"ר שליט"א הכריז בניגון המקובל:) הו' הוא האלקים, הו' הוא האלקים, הו' הוא האלקים, הו' הוא האלקים, הו' הוא האלקים, לשנה הבאה בירושלים!

שבת¹¹⁹, "אם ליל מוצאי שבת הוא קודם י' בחודש .. אבל אם הוא אח"כ¹²⁰ אין ממתנין עד מוצאי שבת, שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן"¹²¹, ובפרט במדינות שרגיל יותר שהשמים מכוסים בעננים, ובפרט בימות החורף¹²² – ונהרא נהרא ופשטי, ובכל מקום ומקום לפי עינו (ובמקום שיש שאלה וספק יעשו כהוראת רב מורה – הוראה שעל אתר).

ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה מיוחדת למהר ולזרו ולפעול תיכף ומיד ביאת דוד מלכא משיחא, ע"י ההוספה בדרישה ובקשה על הגאולה, כסיום וחזרתם קידוש לבנה: "ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן".

יג. ויה"ר שעוד לפני קידוש הלבנה דחודש מרחשון – ובפרט בשנה זו שכיון שחשון וכסלו שניהם מלאים, ישנם שלשה חדשים שלמים (תשרי חשון כסלו) בהמשך אחד, שע"ז נעשית "חזקה" בהתחלת השנה על שלימות החדשים, שרומזת על השלימות דבניי ש"עתידיים להתחדש כמותה" – "יתקיים בנו מקרא שכתוב ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן", ביאת דוד מלכא משיחא תיכף ומיד ממש.

ובפשטות – שתיכף ומיד מתקיים

רמה, אי"ב. ובסידור עם דא"ח שכא, אי"ב. שער הכולל פל"ג ס"ב. וש"י.

(119) שו"ע שם ס"ב.

(120) כמו בחודש זה, שמוצאי שבת (שלאחר ז')

ימים למולד*) הוא ביום י"א בחודש.

(121) רמ"א שם.

(122) ראה הגהות כ"ק אדנ"ע ושער הכולל שם,

שמטעם זה לא ה" הצ"צ מקפיד (בימות החורף)

(* ואולי אם אין מקפידים על זה ומברכים אחר ג' ימים (ראה גם הערה 122) – יכולים לברך במוצאי שבת זה, שהוא יום ד' בחודש.

להמתין עד אחר ז' ימים. אבל פשוט שחילוק בזה באם דרים במדינה (שכ"ו"כ מ)חדשי החורף אינם מעוננים.

(123) טו, יח"ט.

(124) פרש"י עה"פ.

(125) יב, ט.

(126) פרש"י עה"פ.

(127) יג, ד.

(128) רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ב – ושם:

"והוא המקום שבנה בו נח כשיצא מן התיבה" (שבוה מודגשת השייכות לפרשת נח).

(129) תהלים פד, ח.

(130) משפטים כג, יז.